

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС З 800 ДЕЛЕГАТІВ ДЕМОНСТРУЄ ЗА ЄДНІСТЬ ВИЗВОЛЬНОЇ АКЦІЇ

ВАШИНГТОН. — В 11. год. рано в п'ятницю почато український-Американський Конгрес звіттом секретаря Конгресового Комітету, Цурковського, з котрого показалося, що на конгресі було приявних 805 делегатів, що представляли 1,425 українських організацій. Гостей зареєструвалося 260.

О. В. Лотович відправив спеціальну молитву на відкриття конгресу, а потім Микола Мурашко, президент конгресового комітету й президент конгресу, відкрив конгрес офіційно, вітаючи делегатів та зясовуючи ціль і порядок нарад.

По короткій дискусії над внеском на зміну порядку нарад і на вибір конгресової-президії на Конгресі порішено держатися пропозиції конгресового комітету.

М. Січинський представив сенатора Дейвіса з Пенсильнії, котрий у своїм привіті до конгресу граюче йому за боротьбу за ідеали свободи.

Адв. М. Пізнак представляє сенатора Гуфія з Пенсильнії, далі конгресмена Петрика Болдвіна, сенатора Малонія з Конетикоту, конгресмена Фланеріна, конгресмена Ф. Волтера з Пенсильнії. Відповідаючи на їх привіти, Пізнак запевняє сенаторів, що український конгрес одобрює політику зброєнь, заряджену урядом.

Наступили англійські реферати: Д. М. Кисилі, президента Української Католицької Молодечої Ліги, Степана Шумейка й пані Марії Гамбаль про український рух і американську нейтральність, про повоенні переговори й Україну та про допомогу американських українців для визвольних зусиль українців.

Тут наступила полуднева перерва. Пополудневе засідання відкрито відчитанням телеграм і привітів з Європи, Канади й зо Злучених Держав.

М. Січинський представив сенатора Луїса з Каліфорнії; адв. Роман Смур конгресмена Сабата з Ліноіс, а адв. М. Пізнак конгресмену Каролайну О'Дей з Нью Джерзі, котра промовляла в своїм іменні та в іменні пані Рузвелтової, котра не могла зявитися, бо була занята, далі конгресмена Рокефелера з Нью Йорку.

Предс. М. Мурашко заявив, що на салі є багато гостей, які можуть виголосити реферати: проф. Чубатого, полк. Клименка, проф. Григоріва, асемблена Ярему, адв. М. Вагнера, о. д-ра Кушніра, адв. В. Свистуна й Гуменюка (трех останніх з Канади). Предсідник дає признання за працю коло скликання конгресу: д-рові Сіменовичові з Шікаго, проф. Грановському з Мінеаполіса, адв. Пізнакові з Нью Йорку, адв. Маліцькому з Клівленду й адв. Кузеві з Дітройту.

Адв. Пізнак представляє Лоренса В. Роберта, начальника чужинецької дивізії Демократичної Партії, котрий приносить теж поздоровлення від почтмайстра Фарлія й його запевнення, що він симпатизує з ідеалами конгресу.

Д-р Л. Мишуга виголосив доклад про Україну, Польщу й мирові договори, М. Січинський про те, якої України ми хочемо, проф. В. Тимошенко про економічні можливости української держави.

Д-р Кібзей з Дітройту відчитав привіт мішіганського сенатора Бравна, а асемблмен Степан Ярема представив ньюйорського конгресмена Еделстейна.

Д-р Левицький прочитав резолюції, пропозиції конгресовим комітетом. Був один внесок на поправку одної точки, але по короткій дискусії ухвалено резолюції в редакції конгресового комітету.

Конгрес закрито в 7. годині вечором відспіванням українського й американського гімнів.

Вечором відбувся в аудиторії Готелю Вашингтон величавий концерт, на котрому було повно публіки, в тому числі багато американців. Хор під управу Кошиця співав знаменито.

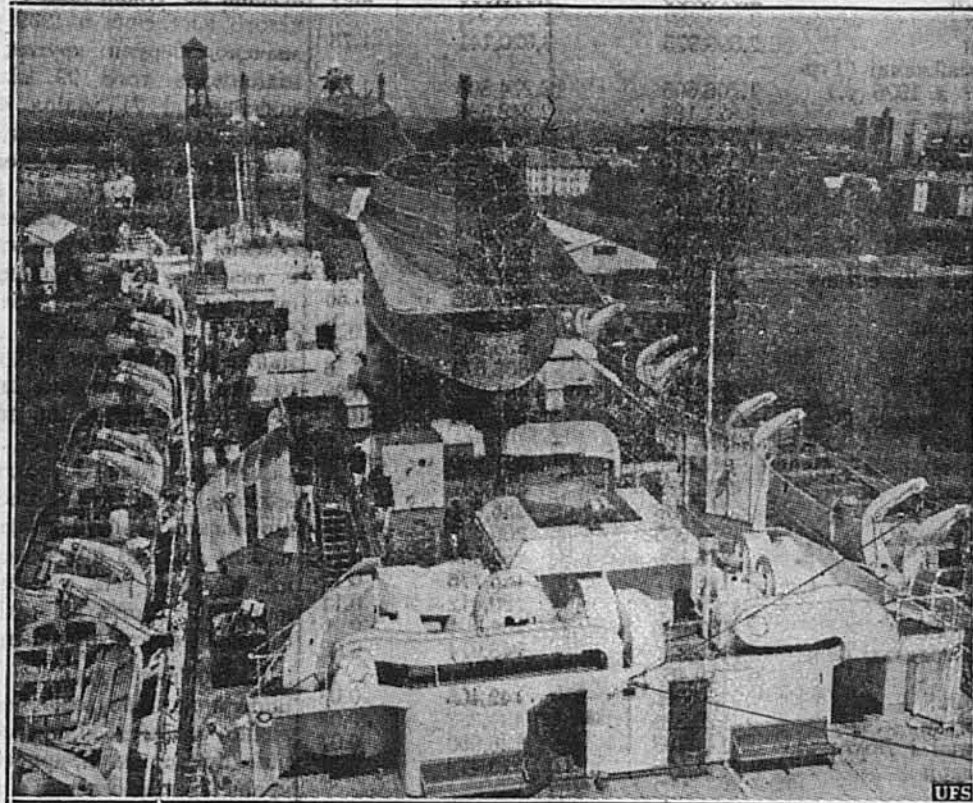
Місцева американська преса принесла про конгрес ширші звітлення.

СПРАВА ЧУЖИНЦІВ РОЗБУРХУЄ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС.

ВАШИНГТОН. — Обі палати американського конгресу займалися справою чужинців в Америці, при чому сенат дискутував над справою через цілих п'ять годин. Обі палати дістали багато проєктів у цій справі.

Дискусія виказала, що загальний настрої законодавців схиляється до реєстрації чужинців в Злучених Державах. Між іншими пропозиціями були внески на поборовання „пятих колюми”.

Конгресмен Дайес домагався від конгресу визначення його комітетові додаткових сто тисяч на розслід неамериканських акцій.

НАЙБІЛЬШИЙ У СВІТІ.
„Вид „Америки”, нового лінійного корабля, що його будується в Ньюпорт Нюз, Вірджинія, для федерального уряду.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВЕЛИКІ ГОЛАНДСЬКІ ВТРАТИ

БЕРЛІН. — Офіційна німецька новинарська агенція, „Де-Ен-Бе”, доносить „з поінформованих жерел”, що голандська армія втратила в боях проти Німеччини 2,000 вбитих і ранених та що лише кількості людей утратило життя в німецьких рейдах на Роттердам.

ЛИСИ Й ЛІТАКИ.

Довкола Осло, столиці Норвегії, нині окупованої німцями, є багато фарм, на котрих користься для торгівлі сріблястими лисів. Коли почалася німецька окупація Норвегії, німецькі летуни своїм летом так страшили лисів, що ці зі страху часто кусали себе взаємно, а інколи навіть за-

БУВША НІМЕЦЬКА КОЛОНІЯ ДАЄ ДОПОМОГУ АНГЛІ

Все біле населення території Танганіки, що до світової війни належала до Німеччини, а від версайського договору була під управою Англії під наглядом Ліги Націй, змобілізувалося на поміч Англії. Колонія має 30,000 квадратних миль простору, а з її населення 10,000 належить до білої раси, 33,000 до азійської, а 5,250,000 до тубильської.

Гризалися на смерть. Фармери внесли жалобу до німецького уряду, і цей дозволив їм подавати сигнали летунам, що би вони облітали такі фарми й не страшили лисів; фармери подають ці сигнали, ставлячи на високих шоглах колоці з таких фарм відповідні прапорці.

АКЦІЯ ЗА РЕЄСТРАЦІЮ ЧУЖИНЦІВ ПОШИРЯЄТЬСЯ.

НЬЮ ЙОРК. — Міський радний Чарлз Кірен, демократ з Бронксу, вніс у міський рад проект міського закону про реєстрацію всіх чужинців. За заведення реєстрації пропонується гривну до 1,000 доларів і в'язницю до року.

КУБА ЗА ОБМЕЖЕННЯ ПРОПАГАНДИ.

ГАВАНА. — Кубанський уряд почав здушувати пропаганду нацистських і комуністичних прихильників. Уряд звертається так проти пропаганди в пресі й на радіо, як і проти пропаганди листами.

РУЗВЕЛТ ХОЧЕ 50,000 ПІЛЬОТІВ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів ухвалила 391 голосами проти 1 новий закон про оборону краю, на основі котрого маєтсь збільшити повітряну службу армії.

Рішачим чинником для цієї ухвали була заява президента Рузвелта, що він хотів би вишколу 50,000 летунів до 1. липня 1941. року.

КАНАДА ЗА ВЕЛИКІ ВИДАТКИ НА ВІЙНУ

ОТАВА. — Канадський парламент заявився за збільшення фінансової допомоги для війни проти Німеччини.

На засіданні пропонувано на цю ціль річні суми; остаточно парламент прийняв цифру, що її запропонував канадський уряд, себто 700 мільонів доларів.

ХОЧЕ ВСЯКОЇ ДОПОМОГИ АЛІЯНТАМ БЕЗ ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Пепер з Флориди поставив у конгресі внесок, щоби Злучені Держави дали аліянтам усяку допомогу, яка лише можлива без вивиповнення війни Німеччині.

Він хоче передовсім, щоби Злучені Держави продавали всякі военні матеріали всім країнам, на котрі напала Німеччина без провокації з їх боку.

ПОДАЄ ГІТЛЕРІВ ПЛАН НАПАДУ НА АНГЛІЮ

РИМ. Газета „Попольо ді Рома” подає, в який спосіб Гітлер планує наїзд на Англію. Мовляв, він наперед знищить всякі військові об'єкти в прибережних містах і портах. Заподання походить від берлінського кореспондента цієї газети.

СУД ВИКИНУВ ПРОЦЕС ЗА 750 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

Вищий суд стейту Нью Джерзі відкинув позов відшкодування в сумі 750 мільонів доларів, котрого домагалася Говард-Вон Корпорейшен від кількох підприємств за нібито безправний продаж етильової газоліни.

Позов відкинуто на тій основі, що позовник не предловив доказів, що пізвані роздобули формулу на виріб газоліни з великою силою беззаконними способами.

ЖІНКА АРЕШТОВАНА ЗА СМЕРТЬ ПОЛІЦАЯ

До одної поліційної стації в Бронксі, Нью Йорк, зайшла в четвер рано старша жінка й, подавши „сержантові поліції” своє ім'єння, сказала, що вона застрілила свого чоловіка. Сержант вислав на вказану нею адресу детектива й цей знайшов там поліція Вільяма О'Ніла, лежачого на землі без життя.

Пані Сара Вест, 78-літня мати пані О'Нілової, майже зовсім саіпа й глуха, сиділа на кріслі недалеко від тіла. Вона не могла нічого сказати про стріляння. Пані О'Нілова, котра має 53 роки, оповіла поліції, що її чоловік прийшов з роботи коло 4. години зполудня й виходив з хати кількох разів, не кажучи, де йде. Вона бачила по його стані, що він виходив певно пити. Коли він прийшов доміл коло 1. години вночі й став говорити з її матір'ю, вона під впливом наглого імпульсу, схопила його револьвер, вбігла до великої кімнати й вистрілила до нього раз з револьверу. Жінку ув'язнено.

ВИСЛІД ЗАВЗЯТИХ БОІВ У ФЛЯНДРІЇ В ЗАВІШЕННІ

ПАРИЖ. — На полях Фляндрії ведеться жорстока битва, що може мати для війни таке вирішальне значіння, як битва над Марною 26 літ тому. Вислід її все ще остається в сумніві.

Битва перейшла вже в бої піхоти й артилерії. Аліянти пробують відбити назад наступаючу німецьку армію й зменшити німецький клин, що вбився в аліянтські лінії. Аліянти кажуть, що від початку протиофензиви їм уже вдалося зменшити цей клин на одну третину. В Парижі з того приводу вже навіть починають говорити про перемогу.

НІМЦІ ПЕРЕЧАТЬ АЛІЯНТСЬКІ КОМУНІКАТИ.

БЕРЛІН. — Урядові німецькі комунікати про ці самі бої представляють справу зовсім інакше. Комунікати, назагал здержані, не подають докладних інформацій про бої в Фляндрії, але кажуть, що німецькій армії вдається оточити північні аліянтські армії. Німецьке донесення подає вістку про заняття міста Гент та про перехід ріки Шельдт. Німці теж заняли горби на півночі від Арра.

Обі сторони признають, що в цих битвах велику роль відіграють великі гармати.

СУПЕРЕЧКА ЗА ПОВІТРІНІ ВТРАТИ.

ЛОНДОН. — Англійський урядовий комунікат говорить, що німці стратили від 10. травня, коли почалася „справжня війна”, 1,500 літаків.

Зате Німеччина каже, що аліянти втратили від того часу „застрасяюче” число літаків, бо аж 2,400.

Париж каже, що аліянти вострілили 1,300 німецьких літаків, а 1,000 інших упало на землі з механічних причин, так що Німеччина вже не має тої переваги в повітрі, яку вона мала на початку війни.

АНГЛІЙСЬКА НАГІНКА НА ФАШИСТІВ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд арештував капітана Франца фон Рінтелена, що колись був головою німецького шпіонажу в Злучених Державах, а останніми часами представляв себе втікачем перед нацистичним урядом.

Уряд далі веде арешти фашистських симпатиків, хоча поліція не чіпає членів англійської фашистської організації, що походжають перед своїм льокалем у Лондоні з фашистськими відзнаками й поздоровляються по фашистськи.

В Англії зросло занепокоєння Ірландією, де останніми часами відкрито докази, що в Ірландії висіли німецькі парашутисти.

ІТАЛІЯ ЗДЕРЖУЄ ВІЗІД КОРАБЛІВ.

РИМ Італійський корабель „Наптунія”, що мав виїхати з Генуї до південної Америки 24. травня, відложив свій візід до 21. червня.

Візід корабля „Рекс”, призначений на 29. травня, відложено до 10. червня.

ШВЕЦІЯ ГОТОВА ДО ВІЙНИ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведський уряд заявив, що вже покінчив всі приготування до есентуальної війни та що вся держава знаходиться вже на военній стопі.

Швеція планує модернізувати всі свої сили в 1945. році, але загроза війни заставила її прискіпити акцію.

Тепер уряд каже, що Швеція буде боротися „з усяким, хто би то не був”.

ЗНОВУ ЗАПОВІДАЮТЬ РЕВЕЛЯЦІЇ.

БЕРЛІН. — Німецьке заграничне міністерство каже, що в німецькі руки попали бельгійські архіви та що воно виступить незадовго з новими ревеляціями про аліянтські інтриги проти Німеччини.

ЗРІСТ ПОДРУЖ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — В останньому році в Німеччині заключено 944,246 подруж та вродилося 1,633,078 дітей, або 174,821 подруж і 126,738 народин більше, ніж у 1938. році.

Статистичне бюро зазначає, що число подруж у цьому році видимо ще більше.

ПРОБУЮТЬ ПЕРЕКУПИТИ ІТАЛІЮ.

ПАРИЖ. — Урядовий комунікат розкрив факт, що від кількох днів між Італією й Францією ведуться переговори за модифікацію аліянтської проти-контрабандової системи та що вони скоро дібуться якоїсь угоди.

Франція хоче облекшити блокаду в користь Італії, звільнити порт Джібуті коло Етіопії та надати їй привілеї в Тунісі.

ДОНОСЯТЬ ПРО НІМЕЦЬКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ В УКРАЇНЦЯХ.

НЬЮ ЙОРК. — Евген Ковач, кореспондент „Нью Йорк Таймсу”, доносить до цієї газети телефоном з Черновців, що німецький уряд цікавиться створенням української держави та старається створити в Румунії осередок відповідного українського руху.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1104 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрому оголошується, хоча мати своє оголошення.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОБМЕЖЕННЯ ДЕМОКРАТІЇ В АНГЛІЇ

Погляд, що теперішня війна це не війна, а революція, дістав підтримку зовсім несподіваного боку, коли британський парламент ухвалив без догої дебати справді небувалий там закон, котрий завоює на час тривання війни громадянські вольності, і дає урядові право втягнути до армії кожну особу й забрати на державу всякий маєток.

Щоби зрозуміти глибоко революційне значіння цього закону, вистарчить пригадати собі, що власне англіїці придумали й утвердили всі ці громадянські вольності, котрі від часу великої французької революції рознеслися вітром по Європі, що в Англії не було ніколи військового примусу з військом короткого періоду великої світової війни, та що в Англії приватну власність уважали все за невідчужувану. Уряд має тепер право забрати на державу всі воєнні приходи й має вповні право контролювати робітничу зарплату.

Можна сказати, що з цєю постановою Англія перестає бути демократичною країною в повному розумінні цього слова. Уряд має тепер диктаторську владу, а Англія під політичним зглядом буде тепер подібна до держав з тоталітарним устроєм, до Німеччини або Росії. Звісно, симпатії тоталітаризму готові підняти цей факт як доказ правильності їх поглядів, що тоталітарна держава вища від демократичної. На перший погляд така воно справді так, але при ближчій оцінці справи показується, що цей погляд треба значно окреслити. Англія стає шоправда диктаторською державою, але стає нею лише на час війни. По закінченні війни вона далі вертається до демократичного устрою. Між тоталітарним устроєм таких країв, як Німеччина й Росія, а теперішньою Англією така різниця, що англійський народ ще не зріє права ні можності закинути диктатуру й вернутися до повної демократії, коли йому цього захочеться. В Англії ще далі існує парламент і в ньому признається свобода критики уряду, і в Англії ще далі будуть відбуватися правильні вибори послів, як відбувалися досі.

Під політичним оглядом новий закон не є та революційним, як революційним є він щодо своїх революційних можливостей на інших ділянках. Коли англійський уряд думає контролювати робітничу зарплату кожного робітника й забирати на державу кожний цент воєнного зарітку капіталістів і признає за собою право забрати на державу кожний маєток, то чим робиться в цілій системі приватної власності такі поважні вигоди, що до старої системи ледви чи й по війні можна буде вернути. Що такого треба сподіватися, вказує передовсім факт, що за ці переміни заявлялася передовсім британська Партія Праці, себто зорганізоване робітництво.

Рішення британського парламенту з одного боку каже, що існування народу є важніше, ніж свободи громадян підчас війни, а з другого боку, що існування народу є важніше, ніж приватна власність громадян.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(55)

Ярема вдивився в Бихівця, го, чогоб треба було лякати. Шойно нічню, коли ми вже до Омеляничка наблизилися, як місяць за хмару сховався, хтось свиснув й у туж мить безпорадний переляк. Биховець знав свого пана й зрозумів, що нема йому чого лякати. — А ж до Чигирини й до моєї розмови з його милістю паном Зацілоховським усе було в порядку. Правда, люди мої по Чигирині розбивши, вернулися вже не ті, що були. Я думаю, що це ті від випивки так очі заблищали.

— Ви думали... — пробував іронізувати Ярема.

— Так, я думаю, і цілий день крізь степові буряни, та безпуття продиралося, а нічого по людях не помічував тако-

— А ж до Чигирини й до моєї розмови з його милістю паном Зацілоховським усе було в порядку. Правда, люди мої по Чигирині розбивши, вернулися вже не ті, що були. Я думаю, що це ті від випивки так очі заблищали.

— Ви думали... — пробував іронізувати Ярема.

— Так, я думаю, і цілий день крізь степові буряни, та безпуття продиралося, а нічого по людях не помічував тако-

СТАТИСТИКА ЛЮДОЖЕРСТВА І ШАХРАЙСТВА

„Ізвестія” з 29. квітня приносили далі висліди оброблення матеріалів перепису населення з 17. січня 1939 р. Між ними знаходимо і зіставлення чисельності більших народів СРСР. Зазначено їх 50. Пониж-

Національність	Числа з 17. XII, 1926	Числа з 17. I, 1939	% цілого населення
Москвини	77,791,124	99,019,929	58.41
Українці	31,194,976	28,070,404	16.56
Білорусини	4,738,923	5,267,431	3.11
Узбеки	3,904,622	4,844,021	2.86
Татари	2,916,536	4,300,336	2.54
Казахи	3,968,289	3,098,764	1.83
Жиди	2,599,975	3,020,141	1.78
Азербайджанці (Турки? з 1926 р.)	1,706,605	2,274,805	1.34
Грузини	1,821,184	2,248,566	1.33
Армяни	1,567,568	2,151,884	1.27
Мордовці	1,340,415	1,451,429	0.86
Німці	1,238,549	1,423,534	0.84
Чуваші	1,117,419	1,367,930	0.81
Таджики	978,680	1,228,964	0.72
Кіргізи	762,736	884,306	0.52
Народи Дагестану	788,098	857,371	0.50
Башкіри	713,693	842,925	0.50
Туркмени	763,940	811,769	0.48
Поляки	782,334	626,905	0.37
Удмурти	428,192	605,673	0.36
Марійці	226,383	481,262	0.28
Комі (Зиряне, Вотьяки?)	504,187	408,724	0.24
Чеченці	318,522	407,690	0.24
Осетини	272,272	354,547	0.21
Греки	213,765	285,896	0.17
Молдаване	278,905	260,023	0.15
Карели	248,120	252,559	0.15
Каракалпаки	146,417	185,775	0.11
Корейці	139,925	180,412	0.11
Кабардинці	115,234	164,106	0.10
Ленінградські фінни	19,467	143,074	0.08
Естонці	154,666	142,465	0.08
Калмуки	129,321	134,327	0.08
Лотніші і Лотгальці	141,703	126,900	0.07
Болгари	111,296	113,479	0.07

Не зазначені тут 15 менших народів та ще менші, стягнені до одної групи під загальним зазначенням „інших”, що числять 807,279 осіб, творять разом ніби 169,519,127 осіб. Ціле населення разом вийшло б 170,467,186 осіб. Даних відносно приблизно одного мільйона осіб ще не оброблено, бо перепис на далекій півночі переведено трохи пізніше. Але загального образу національного складу СРСР це очевидно не міняє. Значно більше значіння має властиво те, що при переведенні останнього перепису на статистичні засади попереднього багато уваги очевидно не зверталося. Отже й вартість порівняння їх може бути лише відносна. „Комі” було означення, наприклад, не народа, а автономної республіки, де мешкали зиряне разом з іншими народами. Вотяків не було поміж народами, що числять понад 1000,000, отже до них додано якусь іншу етнічну групу, теж саме сталося очевидно й з удмуртами. Яку засаду ужито тепер для відокремлення українців від сусідніх на-

родів, а перед усім самих москвинів, також невідомо.

Нема також властиво ніякої можності перевірити, чи результати навіть самого перепису людности відповідають хоч приблизно дійсності, та ж мало можності існує перевірити чисельне відношення поміж поодинокими етнічними групами. Відносно того, що подані числа в більшій чи меншій мірі сфальшовано відповідно до потреб московського уряду, нема властиво ніякого сумніву. Зрештою знаємо добре, як робиться „статистику” в державах, де одна нація гнітить інші. Коли перепис населення в 1926 р. мав відносно досить значну наукову вартість, як це ствердили й деякі українські вчені, то перелік перепису в 1939 р. московський уряд фактично вже не міг, навіть колиб хотів це зробити, бо бюрократичний апарат було вже надто дезорганізовано, як це зрештою довела й попередня спроба перепису, яку ніби ударили „вороги народу”. Чи самий московський уряд знає справжнє число союзовського насе-

лення, дуже сумнівно, бо кожний місцевий уряд фальшував і на власну руку, але нема ніякого сумніву, що й загальне число населення безмірно перебільшено.

Тимчасом не лишається властиво нічого іншого, як досліджувати „офіційно” подані числа. І треба перед усім ствердити, що московський уряд справді має сумну відвагу оголосити числа, які свідчать про справді людожерне тлобнення поневолених націй. Ціле населення СРСР в 1926 р. виносило, беручи кругло, 147 мільонів, з того приблизно 78 мільонів москвинів і 69 приналежних до чужих націй, число цілого населення в 1939 р. означено, беручи кругло, 170 мільонів, з того 99 мільонів москвинів і 71 мільон чужонаціонального населення. Таким чином зросло московське населення протягом 12 років о 27, а чужонаціональне населення лише о 3 відсотки, що є властиво при продовженні сучасної московської політики супроти поневолених націй майже рівнозначним з їх вимиранням. Та обставина, що саме українці, нація, що замешкує найбільш родючі землі СРСР, втратили абсолютно 3 мільйони, доводить найкраще, що московський уряд винищує цілком свідомо поневолених націй, а перед усім український нарід, що стоїть на чолі їх у боротьбі проти Московщини.

Колиб цих 3 мільйони українців й не було винищено фізично разом з цілим можливим природним приростом українського населення в межах СРСР, а лише записано почасти до московського населення, то й це справи поважно не міняє, бо це свідчить, що український нарід поставлено в межах СРСР перед вибором, москвитися чи гинути. З своїм наміром українців винищити московський уряд, як бачимо, ані трохи не криється. Це він тепер тим менше потребує, що Західню Україну й Білорусь вже здобути, отже ніякої брехні про союзовський нарід в Україні тепер вже непотрібно. Навпаки, населенню, „визволеному” з кайданів польського капіталізму, говориться цілком виразно, що в кайданах московського імперіалізму треба гинути чи москвитися. Поміж західніми й східніми українцями тут ніякої різниці нема і не може бути.

Не багато краще ведеться в московських ярмі й іншим націям. Казахи, наприклад, нарід, що живився майже виключно з скотарства, вигнано на одну четвертину з голоду разом з цілим належним природним приростом протягом 12 років. На місце винищених

голодом та переслідуваннями напливає негайно московська імміграція та населяється переселенців з інших національних республік. Самих українців було там в 1926 р. 860,822, національні меншини творять в Казахстані майже половину цілого населення. В Азербейджані на 3,209,727 осіб населення є 934,922 чужонаціонального населення. В Грузії меншини творять понад третину населення. В Азербейджані — майже четверту частину його. Який відсоток творять тепер національні „меншини”, себто панівні москвини і жиди, в Україні, навіть приблизно не можна сказати, бо вже в 1926 р. поза межами УССР мешкали 7,873,331, з яких ніби лише 5,276,787 уживали мову „своєї етнічної групи”, що є очевидно брехнею, бо майже ціла українська еміграція в межах СРСР є хліборобською, мешкає окремими селами і з москвинями майже не перемішується.

Цинічне проголошення „статистики” національностей в СРСР доводить виразно, що московський уряд втратив кожну надію на якусь порозуміння з чужими націями і хвалиться отверто перед москвинями досягненнями „сталінської національної політики”, потребуючи більш ніж колись тієї тримання всіх сил московського імперіалізму. Про Європу він тепер потребує дбати менше ніж колись. Інше питання, чи отвертість Кремля перед самими поневоленими націями не є завчасною. Зреш-

тою й війна ще не скінчилася і невідомо ще, чим скінчиться.

Тим часом можемо справді числяти менше ніж колись насприятливий для нас розвиток європейських подій. Війна зосередилася тим часом на заході Європи. Але на цинічне проголошення пляну московського уряду знесилити і знищити Україну та інші поневолених націй, на чолі яких вона стоїть, можемо відповісти лише так, як відповідає ціла наша нація в московським ярмі, твердим рішенням здобути за кожну ціну незалежну державність України та дальшим зміцненням боротьби проти Московщини.

Коли офіційна статистика московського людожерства на землях поневолених націй буде відома Всеукраїнському Конгресові, вона мусить бути предметом його окремого найбільш рішучого протесту перед цілим світом. І цей протест повинен бути першим кроком і початком найширшої й найбільш енергійної протимосковської акції, що має об'єднати всі живі сили української нації. Най же не знайдеться ніодного українця, який не взяв би чинної участі в цій боротьбі, який відмовився би підтримати її грошевою жертвою на визвольну боротьбу. На місце тих трьох мільйонів українців, які Московщина скреслила як неіснуючих, повинні стати інші, що провадитимуть боротьбу далі аж до побідного кінця.

К. Волинський.

СУДЬБА БЕЛЬГІЇ

Німецька армія знову в Брюсселі, Антверпені та Лювені. І знову цілий бельгійський край покривається руїнами — як і в 1914 році.

Тут і там вириваються здогадки, що Бельгія могла була уникнути теперішньої судби. Деякі скидають вину за долю країни на Леопольда III, молодого, повного енергії короля Бельгії. В 1936 р. Леопольд фактично позбувся французького військового союзу, що був підписаний ще в 1921 році. Він привернув Бельгію знову до стану перед 1914, себто до перманентної нейтральності. Німеччина обіцяла не порушувати бельгійської території, й молодий король й вірив. І тому, боючись заангажувати свою державу у війну, він відмовився, як твердив тепер альянти, від співпраці з англійським та французьким військовим штабом. Він мав рівнож відмовитися від французької допомоги в будіванні граничних фортифікацій, що мали творити бельгійську лінію Магіно.

Історія повторяється. Історія ніби має бути найбільшою вчителькою життя. Проте, вона мало вчить, бо люди часто повторюють ці свої помилки. В 1839 році п'ять європейських держав, Прусія, Франція, Англія, Австрія та Росія, визнали т. зв. „перманентну нейтральність” Бельгії. В 1914 р. німецький амбасадор назвав це „шматком паперу”.

Король Леопольд, вірний наслідник свого батька Альберта I, будувал мілітарну силу Бельгії, однак, як сказав вище, не хотів звязувати себе надто з Францією. Це тим більше, що в 1936 р. у Франції ридив т. зв. „народний фронт”, піддержуваний явистих своїх людей, з якими я оце й приїхав.

Ярема задумався, а по хвилині запитав: — А вашмосць знаєш, що в тому листі? — Не знаю. — Гаразд. Ярема піднявся й довго ходив по кімнаті. Нараз спинився перед Бихівцем і сверлючи його очима, запитав: (Дальше буде).

Тепер критику політики Леопольда квестіонують його оруд, бо як німці заатакували Бельгію, то Англія та Франція зробили все, що могли.

Ще інше питання вириває у звязку з цєю справою. Алянти вправді послали свої сили проти німців на бельгійський фронт, але через те не могли оборонити Седану. Мають тому, що звідтам французи стягнули резерви під Намур і Лієж, так, що цей сектор був легкий до здобуття.

Загально приписують, що крок Леопольда з 1936 року значно ослабив оборонну спроможність Бельгії та шог алянтського фронту.

Німецький міністер пропаганди Гебельс старався оборонити зломання бельгійської нейтральності. Казав, що бельгійці будували укріплення тільки з німецького боку, а не робили цього з французької сторони. Тепер ситуація така, що повна незалежність Бельгії може бути привернена тільки тоді, коли алянти побідять Німеччину, бо коли будуть побіджені, то в Берселі не буде сидіти король Леопольд, а тільки якийсь бельгійський Гаха.

У печерах в Уральських горах знаходяться ледові кристали 18 цалів повздовж. Вони мають бути найбільші ледові кристали на світі.

Золото, коли його змелеть в серпні 1914 р. Та коли в 1914 р. були хоч будьякі „при-

МЕМОРІАЛ КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДО УРЯДУ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ У СПРАВІ ДЕРЖАВНОГО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Представники американсько-українських політичних, брацьких і культурних організацій, зібрані на Конгресі Американських Українців у Вашингтоні 24-го травня 1940-го року, вислухавши звітів і докладів про поневолення українського народу в Європі, вважають своїм обов'язком — в часі, коли цей народ не має сам змоги вільно сказати про себе слово на своїй землі — підняти голос в обороні його права на вільне, самостійне, державне життя, та заявити, що український народ бореться, бореться та буде боротись за державну незалежність України так довго, поки її не здобуде.

I.

Остання світова війна 1914—18 рр., яка велась теж і за перемогу демократії й за самовизначення народів, принесла визволення чехам, словакам, полякам, хорватам, словінцям, фінам, естонцям, латишам, литовцям й іншим народам. Тільки український народ не здобув собі незалежності, хоч завзято за неї боровся і в цій боротьбі поклав величезні жертви. Договори в Версалі й Ризі та рішення Ради Амбасадорів у Парижі, в березні 1923-го року, віддали сорок мільонів українців під панування Росії, Польщі й Румунії, а в 1939 р. та частина української території, що входила в склад Чехословацької Республіки, попала під малярську окупацію.

У тому самому 1939 році, наслідком нового вибуху заборчості диктаторських держав, український народ знайшовся у дев'яносто відсотках в межах і під утиском Росії, що прибрала назву Союзу Советських Соціалістичних Республік (С.С.С.Р.). Менші частини його території опинились під німецьким, малярським і румунським тоталітарними режимами.

Окупована ось так чужими державами українська етнографічна територія лежить між 43° і 54° північної ширини і між 21° і 50° східної географічної довжини (від Грініча). Простір цієї території обіймає 362,162 кв. миль (938,000 км²) землі, яка являється найкоротшим сухопутним шляхом до Західної Європи в Середню Азію й Індію і тягнеться від гір Карпат аж по Кавказ. На тій землі було в 1931 р. 42,952,000 українського населення. Усього населення є тепер на тій землі до 60 мільонів душ, з чого українці творять 70.3%, росіяни 15%, жиди 5.8%, поляки 4.5%, німці 1.3% а інші 3.1%.

Та українська етнографічна територія є тепер під такими окупаціями:

Союз Советських Соціалістичних Республік держить при собі подавляючу більшість української території, а хоч централістичний уряд у Москві надав більшій частині цієї землі назву Української Радянської Соціалістичної Республіки, то по суті позбавив її всякої автономії. Невдамо прилучені до неї мільйони українців у Західній Україні поставлені під такий самий централістичний режим.

Румунія держить українські частини Буковини і Басарабії, Малярщина Карпатську Україну, Німеччина Лемківщину, Холмщину і Підляшшя, а Словацьчина Пряшівщину.

Ось ті українські землі, що є під чужими державами, становлять етнографічну і географічну цілість. Вони доповнюють себе також і під економічним оглядом, а господарські багатства України творять природно економічну підставу для її самостійного державного життя. На українських землях знаходяться, як відомо, великі поклади вугілля, залізної руди, мангану, соли і джерела нафти. Україна відома теж за своєї збіжжєвої продукції, управу цукрових буряків, бульби і кукурудзи, також з годівлі худоби.

Та хоч українська етнографічна територія має і під економічним оглядом усе те, що потрібне для самостійного, державного життя, то проте на всіх українських землях нема ніде української влади, вибраної вільно українським населенням. Є там чужі уряди, втручання насильством і терором.

II.

На тій території, на якій тепер живе український народ, існувала вже тисячу років тому українська держава. На протязі довгих століть ця держава обороняла себе й Європу перед наїздами кочових орд Азії.

За весь час існування цієї держави, її лад опирався на принципах політичної волі. Так само було й пізніше, коли та держава відколювалася. У середньовіччя алада українських князів і королів була обмежена законами і вічами. На початку нових віків український народ створив демократичну Козацьку Республіку з виборним головою держави. Після світової війни українці зорганізувалися у дві республіки, з демократичним устроєм і з забезпеченням прав усіх національних, релігійних і політичних меншин. У січні 1919-го року ці дві республіки об'єдналися у Києві в одну українську державу, яка після завзятої оборони впала під ударами двох диктатур: польської й советської. Українські землі опинились тоді в чужих руках.

III.

Завоювавши насильно Україну, московський комуністичний уряд скасував її самостійність і насильно вклав у склад Росії. Рівночасно советська влада й армія пограбували цю найбагатшу хліборобську країну в Європі до того, що там вибух в 1921-22 роках небувалий голод. Советське правління старалося закрити цей факт від допомогів акцій Фрідйофа Нансена і Герберта Гувера, як це виявлено в офіційних звітах тих допомогів установ.

Большевицька господарка довела населення України до нечуваного зубожіння. Хоч населення жило в нужді, московський уряд далі вивозив з України в Росію і за кордон плоди української землі, як і природні багатства. Наслідком того в час насильної колективізації

українського сільського господарства, в роках 1932-33, другий великий голод спричинив смерть чотирьох до п'ятих мільонів українців, як це, всупереч советським запеченням ствердлив такі відомі американські кореспонденти і письменники, як Вільям Чеймберлін, Карвет Беллс, Волтер Дюранті й інші.

Напротязі свого 20-літнього панування большевики підчинили московському центрові всі ділянки українського громадського життя. Хто опирався, тих винищували терором. Таким чином тисячі українських провідників, між ними визначні поети, письменники і вчені, згинув розстрілені або заслані в тюрми чи на Сибір.

Цей утиск, диктатуру, визиск і нужду советська армія принесла в 1939-му році також на Західну Україну. Вистки відтіля показують, що й там почались масові арешти, заслання й розстріли та настало загальне зубожіння.

Панування Польщі над сімома мільйонами українців позначилося скасуванням громадських прав, що були забезпечені меншостям Польщі міжнародними договорами та власною конституцією польської держави. Пів-тоталітарний польський режим не допускав українців на урядові становища, колонізував насильно українські землі поляками та вислизував населення спеціальними податками. Він винищував навіть українську культуру. З 14 українських кафедр на львівському університеті, 16 українських середніх і 3,662 народних українських шкіл, які існували на тій території під австрійським пануванням, залишилось під Польщею усього тільки 4 середні школи і 120 народних.

В 1930-тому році польський уряд перевів ганебну „паціфікацію“ Західної України, підчас якої знищили кілька тисяч українських кооператив, читальні, молочарні і приватних будинків, вбили серед нечуваного торту кількадесят осіб та в нечуваний спосіб побили батогами кілька тисяч українських селянських діячів, священників, вчителів і кооператорів. Про це обширно писали газети усього світу; справа найшла свій відгомін у британським і канадським парламентах, а теж і в Лізі Націй, на жаль, без ніякої дійсної зміни трагічного положення українського народу в Західній Україні. Щобільше: від того часу польська влада повторювала подібні варварські паціфікації у різних околицях Західної України. А перед самим розвалом Польщі беззастовно закрило, розібрало або просто розвело коло 150 українських церков у Холмщині. Навіть у часі польсько-німецької війни польське військо розстрілювало безборонних українців та нищило й палило цілі українські села.

В Румунії шойно в останньому часі уряд признав українську народність. До того часу там забороняли вживати української мови в школах, урядах, судах, а навіть церквах, а за вияви українства тяжко карали.

В Карпатській Україні малярська окупація зазначилася тортурами і розстрілами без суду оборонців незалежності краю, знущаннями і запротореннями в концентраційні табори українських діячів та повним знехтуванням прав українського народу.

IV.

Не зважаючи на отсей терор і утиски окупантів, український народ ніколи не перестав боротись за своє визволення. Він не тільки боровся проти поневолення, але й приготувався до самостійного, державного життя. Де не було доступу до українських шкіл, українські народні маси здобували знання самоосвітою. Тисячі української молоді, прогнані з Рідної Землі, вчилися у високих школах поза межами України. Навіть в часах найтяжчих окупантських режимів українське громадянство старалося використовувати кожен, навіть найменший, спроможність економічної й політичної організації власних сил.

Таким чином утиски окупантів не зломали українського народу. Навпаки, вони закріпили в ньому бажання стати вільним. І виявили наглядно, що окупанти українського народу не в силі викоринити з душі українського народу змагання до здобуття власної держави. Саме у цій боротьбі з окупантами, український народ виховав цілі покоління борців, свідомих своєї мети, що певно будуть далі боротись за незалежність України.

V.

Відсутність незалежної держави на українських землях це одна з причин неспокою в Європі, а тим самим і теперішньої війни. Поки український народ не буде господарем на українських землях, доти природні багатства України будуть далі предметом боротьби між її сусідами, що далі будуть змагатись за поширення її коштом. Кінець тій боротьбі зможе покласти тільки український народ, створивши на своїх землях власну державу.

На ці обставини американські українці звертали на протязі останніх 20 років увагу американського громадянства і цілого світу. Вони вказували, що колиб Україна існувала як самостійна держава, тоді російський, польський і німецький імперіалізми не малиб вигляду на поширення, бо проти них стоялаб українська держава. Таким чином Україна булаб стабілізаційним чинником європейського миру, бо спинялаб розгін сусідніх імперіалізмів і виводилаб функції мирного посередника в господарських відносинах між промисловим Заходом і хліборобським Сходом. Природні скарби України пересталиб бути предметом імперіалістичних азаванів її ближчих і дальших сусідів, а сталиб доступними для всіх народів на основі вільної торгівлі й договорів.

Тому саме, направлення великої історичної несправедливості шляхом відновлення української держави, є не лише в інтересі українського народу, але і в інтересі певного та постійного миру в Європі.

Ми певні, що українська держава буде відновлена на засадах народоправства, лвної свободи і рівноправності національних меншин та признання повного права сусідам України на державну самостійність на їхніх етнографічних землях. Суперечки з сусідами будуть вирівняні обопільним порозумінням, а це виторить ґрунт для дружнього співжиття між ними й Україною.

Український народ не посягає на чужі землі. Він прагне мирної співпраці з своїми сусідами на основі рівноправності. Але як довго йому будуть відмовляти право на вільний розвиток, доти він буде примушений далі боротись за своє існування.

Сьогодні тільки в Злучених Державах Америки існує можливість говорити про цю важну справу отверто, вільно і правдиво. Тому ми підносимо її тут і апелюємо до нашого уряду, щоб він у своїй діяльності в користь мира і при майбутніх міжнародних переговорах підтримував слушні змагання українського народу до створення незалежної, народоправної держави на тих землях, де українці творять більшість.

Вашингтон, Д. К., 24-го травня 1940.

3 ДНЯ

СПОСІБНІСТЬ РІШАТИСЬ.

Кажуть про нового начальника вождя альянстських військ, ген. Вейгана, що вміє скоро рішатись. Людям, що щось знають, рішатись не раз дуже важко. Лиш ті, що мало знають, рішаються дуже скоро. Каже наша приповідка: дурневі море по коліна. Зате ті люди, що дивляться на справу з усіх сторін, передбачають перешкоди, рішаються поволи, а не раз цілком не можуть рішитись.

Вміння скоро рішатись, передбачаючи добро і зло, це дуже важна річ. Без того в критичних хвилях важко виплисти наверх. Провідники, що в важких хвилях не вміють скоро рішатись доводять справу до загибелі.

„ТАК“ АБО „НІ“

Здається це Ніцше сказав, що „світ належить до тих людей, які вміють сказати ні“. Звичайно чоловікові важко сказати „так“, або „ні“. Серед нас теж є чимало таких, яким важко давати рішучу відповідь. З Канади походить цей жарт: Один канадський лікар говорить по телефоні до

українця-пацієнта. Говорить пів години, аж чоло потім вкрилось. Нарешті замикає телефон і важко віддихає. Його помічниця питає, про що він говорив. Лікар відповідає: „Я питав його, чи він має в шлунку болі; а йому забрало пів години, щоб відповісти „так“.

I ТАК I НІ.

Скільки разів ми вагаємось, коли нас питають, чи ми хочемо чогось? Відповідь звичайно буде, що ніби хочемо, ніби не хочемо; якось то бу-

де, не журиться; та хочемо, а не не конче, не турбується. Подібна відповідь буде, коли нас питають, чи ми чогось не хочемо: Та ми ніби не за те, але і не проти того; чогось? нехай, воно може і так; робить як думає, ми на все згодні.

Колиж хтось настоюватиме, щоб ми виразно сказали, чи хочемо чогось, чи ні, то нам забере пів години, як тому пацієнтові, заки ми видушимо з себе так, або ні. Найприємніше для нас залишити справу неясною; залишити за собою

якусь фірточку, через яку можна булоб вицофатись з даного рішення і змінити його. Символом нашої психіки повинен бути — великий знак питання.

„МОРЕ ПО КОЛІНА“.

Одначе по другім боці нерішучості є занадто поспішна „рішучість“, яку так добре характеризує наша народна приповідка, що „дурневі море по коліна“.

Життя складне, воно пливе поміж одною небезпечкою і другою. Ці небезпечки змушу-

ють чоловіка бути на пограниччю, заставляють над справами і все держати морально волеву машину готовою до чину. Бо тільки чоловік засне, а вже заіхав у нечинність, оспалість, „чухраїнство“. Колиж знервується і занадто поспішить з рішенням, диви, а заіхав в — „море по коліна“.

До речі тут нагадати, що такі слова як „чухраїнство“ і „чухраїнці“ придумав відомий гумористичний письменник Остап Вишня. Він відкрив, що одне племя, що звалось „чухраїнцями“. Воно так звалося тому, що кожний член цього племені мав звичку чухатись у потилицю. Навіть новонароджена дитина замість зачиняти життя криком, зачиняла від того, що чухала себе в потилицю. Те племя мало ще одну прикмету: все спізналось. Воно раз хотіло влаштувати свято Шевченка, каже Вишня, і раділось, раділось так довго, доки не пройшов час на такі свята. Тоді те племя давав робити подання до влади, щоб продовжити рік до тисячу днів.

НЕРІШУЧІСТЬ.

Така нерішучість пробивається серед нас не лиш в особистім житті, але й у важніших справах, зокрема політиці. Війна, як казав Клявзевіч, це збрійне продовжуван-

ня заграничної політики: народи не можуть себе перекопати словами, починають „переконувати“ себе зброєю. Теперішні війни є „блискавичні“. Такимиж „блискавичними“ є заграничні політики всіх народів. Кожний народ мусить з шаленою шкорою орієнтуватись в положенні і приймати певні рішення; мусить вміти одні речі відкидати, інші приймати; мусить вміти говорити „так“, або „ні“. Хто цього не робить, тому події перебіжуть понад голову. Він стає предметом, яким орудують інші, а він сам не має жадного впливу на події.

Але хто приймає якісь рішення, може в рішеннях помилятися. Зо страху перед помилкою не можна стояти нечинним. Найбільшою помилкою на світі все буде нечинність.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

ДЖАМЕКА, Н. Я.

Гром. М. Костинин переслав через Об'єднання \$5 на Український Конгрес у Вашингтоні.

Пята клепка.

— Пане майстре! Вам бракує п'ятої клепки — сказав челядник боднарського майстра, подаючи йому клепку.

СПАРАЛІЖОВАННЯ СТРИЙКО ПЕРЕВІВ 4 НОЧІ З ТРУПОМ БРАТАНКА

З міста Атабаски в Канаді доносять про слідуючу подію, що скоїлася в тамтешнім дистрикті при кінці квітня, на фармі, 5 миль на схід від згаданого містечка. Там мешкали разом у шеку при дорозі спараліжований стрийко, Вільям Пекем, 84 літ, з 52-літнім братанком Албертом Пекем. В суботу полудні 27. квітня Алберт Пекем нагло помер, улаштувавши на підлогу. Старший Пекем, що сидів у кріслі цілком спараліжований і майже безпомічний, не міг вийти на двір, щоб закликати когонебудь на поміч. Потрапив він лиш, при надлюдських зусиллях, пересунути крісло туди, де була пожива. В той спосіб перебив він з трупом братанка сам-на-сам 4 ночі і 3 дні. В середу 1. травня вдалось старому Пекемові піднести з крісла і послугуючись кріслом, видістатись з хатини на двір. Там почав він кликати з цілої сили по поміч. Його крик почули діти на сусідній фармі фермера Шенка, який прийшов до Пекема і побачивши що сталося, повідомив кінну поліцію. По похороні молодшого Пекема, поліція заопікувалась спараліжованим старцем.

ПОПРОБУЙТЕ ЦЬОГО ПРИЄМНОГО РОЗВІЛЬНОВАЧА

КОЛИ переїждження спричинять запір, а затім біль голови, газу в шлунку, погані запахи з уст і почуття змучення — жуйте FEEN-A-MINT, знаменитий розвільнювач жувацький. Дістанете ЦІЛКОВИТЕ ЗНАМЕНИТЕ ПРОЧИЩЕННЯ кишківника. Мільйони молодих і старих уповідають на FEEN-A-MINT. Помагає вилікувати нормальну їскру життя. Засіб FEEN-A-MINT на цілу родину коштує лише 10 центів. Дістаньте FEEN-A-MINT у СВОГО аптикаря сьогодні.

Тітка принесла цілу коробку чоколядок. Мати сказала Івасеві, що не дасть йому ніщо з того, тому, що він невмирався. Коли вміє руки, дістане одну чоколядку, коли й лице, дістане дві. Івасє не сказав нічого, а спокійно пішов до умивальні. Після доброї хвилі вертає й каже:

— Мамо, я викупався цілий; прошу мені дати ціну коробки чоколядок.

Згода, приведіть!

— Позичте 500 зл.
— Добре, але дайте: за поруку, що віддасте.
— Даю слово чесної людини.
— Добре, приведіть її!

Велика українська письменниця, що писала під псевдонімом чоловічим йменням як

МАРКО ВОВЧОК

свої славні оповідання про долю жінки й кріпаків, написала теж низку історичних оповідань, з котрих найсильніше „МАРУСЯ“, котре видано під наголовком

КОЗАЦЬКА ДОЧКА

щоби відрізнити від відомої повісті Кітків-Основаєнкі під тим самим наголовком.

Це оповідання мале козацьке часи на Україні після смерті гетьмана Богдана Хмельницького. Це історія козацької дочки й могутнього заповсякця на історичній основі часів Петра Дорошенка.

Оповідання появилось було вперше в російським перекладі й нашло собі в тій мові кілька нахвалів. По українськи появилось вперше в 1904 році й від того часу не схоило з листи найбільше популярних книжок українського читача. Це оповідання стало теж одною з найбільше популярних книжок в Європі. Перерібку його на французьку мову зладив знайомий і приятель Марка Вовчка Етьєль, що підписувався псевдонімом йменням Сталь. Крім кількадесятьох французьких видань перекладено це оповідання й на інші європейські мови (наприклад німецьку й італійську).

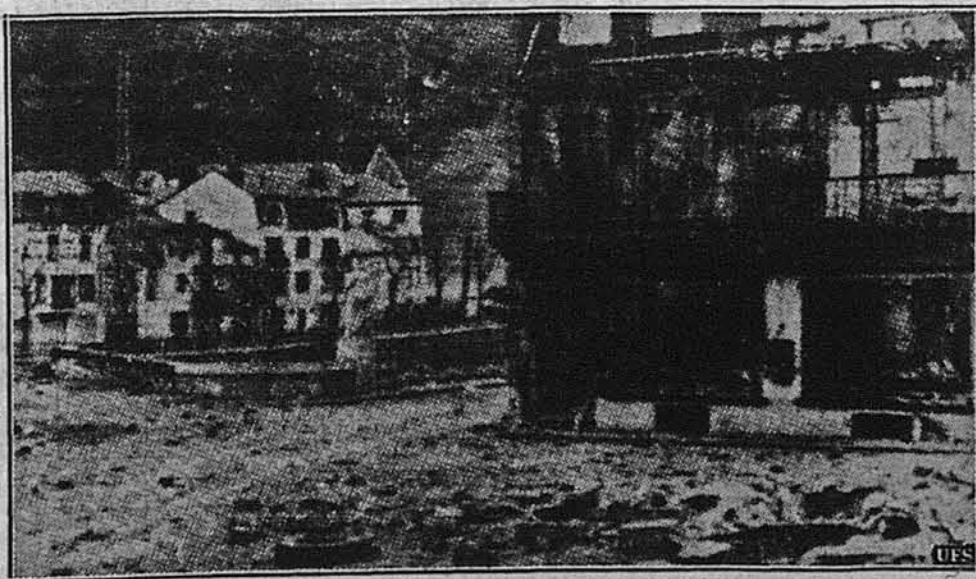
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

ФРАНЦУЗЬКЕ МІСТО СЕДАН ПО ЗАХОПЛЕННІ ЙОГО НІМЦЯМИ.

СВІР, ПА.

ТОВ. ВІЛЬНІ КОЗАКИ, ВІДДІЛ 236 У. Н. СОЮЗУ

20-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

В ЧЕТВЕР, 30. ТРАВНЯ, НА ДЕКОРЕЙШЕН ДЕЙ

Цим запрошується відділи У. Н. Союзу із Джансон Ситі, Бингемтон і Елмайра та з дальших околиць, всіх місцевих і доокочинних громадян і всі товариства прибути на наше свято. На це свято прибуде заступник президента У. Н. Союзу, п. Гр. Герман.

Свято зачнеється в 9. год. Службою Божою. Потім буде спільний обід і концерт. Відтак вечором буде бал.

ДЕПУТАТИ У ВЕРХОВНУ РАДУ УРСР ІЗ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

24-го березня відбулися в Західній Україні вибори депутатів до Верховної Ради СР-СР та УРСР.

До Верховної Ради УРСР вибрано 80 депутатів, з них чоловіків 63 і жінок 17. Членів і кандидатів у члени ВКП /6/ серед вибраних депутатів є 20 осіб, безпартійних 60.

Бюлетенів, визнаних дійсними виборчими комісіями не дійсними, на підставі ст. 80. „Положення про вибори у Верховну Раду, УРСР“ було 5,957. Бюлетенів, у яких закреслені назви кандидатів, було 89,356.

По областях ці бюлетені розділюються таким чином: По Дрогобицькій області: недійсних 799 і з закресленими назви кандидатами 12,281.

По Львівській області: недійсних 1,878 і з закресленими назви кандидатами 19,661.

По місту Львові: недійсних 618 і з закресленими назви кандидатами 7,723.

По Рівненській області: недійсних 59 і з закресленими назви кандидатами 10,117.

По Станіславській області: недійсних 384 і з закресленими назви кандидатами 19,757.

По Тернопільській області: недійсних 1,183 і з закресленими назви кандидатами 18,238.

Депутатами до Верховної Ради УРСР вибрані такі особи:

Від Волинської області: Бешта Зінаїда Василівна — Турійська округа, Гончаров Григорій Іванович — Торчинська округа, Денисюк Семен Авксентійович — Любомльська округа, Клімчук Леонід Йосипович — Камень-Каширська округа, Мізюк Андрій Іванович — Маневичська округа, Садошенко Федір Григорович — Луцька округа, Советников Іван Герасимович — Ківерцівська округа, Хомчик Ірина Полікарпівна — Горохівська округа, Шинкарук Авксентій Вікентійович — Ратнівська округа, Шпрінгер Меер Пейсахович — Ковельська округа і Юхно Іларіон Кузьмич — Володимир-Волинська округа.

Від Дрогобицької області: Шевчик Василь Іванович — Добромильська округа, Фегас Михайло Кирилович — Устрицько-Долинська округа, Лінійська Ганна Тимофіївна — Турківська округа, Гісяк Марія Йосифівна — Сколевська округа, Ільницький Микола Іванович — Бориславська округа, Дичко Лаврентій Васильович — Стрийська округа, Семегенівський Степан Пилипович — Ходорівська округа, Заїка Павло Вікторович — Миколаївська округа, Серета Ярослав Іванович — Дрогобицька округа, Музика Василь Михайлович — Рудков-

РАНЕНИЙ НА ВІЙНІ.

Французький жовнір по дорозі до шпиталю має на грудях відповідну вивіску.

ська округа, Тарапаків Михайло Дмитрович — Мостиська округа і Стадницька Михайліна Іванівна — Перемишська округа.

Від Львівської області: Стадник Іван Андрійович — Любачевська округа, Захаричев Григорій Микитович — Яворівська округа, Возняк Михайло Степанович — Рава-Руська округа, Стадник Йосип Дмитрович — Радехівська округа, Флякевич Ліна Григорівна — Жовківська округа, Кравець Іван Іліч — Городська округа, Харченко Павло Микитович — Львівська округа, Рихва Степан Іванович — Камінка — Струмилівська округа, Мацко Микола Григорович — Бродівська округа, Франко Петро Іванович — Золочівська округа, Кушнір Михайло Іванович — перемишлянська округа, Еремешко Федір Ісакович — Сталінська округа (місто Львів), Колесніченко Борис Семенович — Червоноармійська округа (місто Львів), Кармазін Олександр Іванович — Шевченківська округа (м. Львів), Кузьминська Гелена Станіславівна — Залізнична округа (місто Львів).

Від Рівненської області: Попко Федір Іванович — Владимирська округа, Хомич Килина Атанасіївна — Висоцька округа, Рясиченко Іван Іванович — Сарненська округа, Чучукало Василь Данилович — Костопільська округа, Мотрунчик Петро Харистонович — Березнівська округа, Белецький Іван Вікторович — Рівненська міська округа, Чабан Павло Іліч — Рівненська сільська округа, Крючків Василь Дмитрович — Корецька округа, Павлюк Ганна Герасимівна — Мчиньська округа, Федорчук Олександр Михайлович — Здолбунівська округа, Козейчук Сидір Онуфрійович — Дубновська округа і Землянський Петро Авксентійович — Чер-

воноармійська округа.

Від Станіславської області: Гоголь Ганна Григоріївна — Рогатинська округа, Ольховський Федір Михайлович — Калуська округа, Капещ Микола Іванович — Долинська округа, Дідик Марія Олексіївна — Городенківська округа, Корендій Михайло Васильович — Галицька округа; Борисюк Мирослав Дмитрович — Станіславська округа, Козенко Максим Максимович — Богородчанська округа, Грушевський Іван Самойлович — Тлумачська округа, Пантелюк Юрій Йосипович — Снятинська округа, Сенюк Олена Якимівна — Коломийська округа, Руденко Сергій Миколайович — Отінявська округа, Демянчук Юрій Іванович — Надвірнянська округа і Букаччук Сосон Васильович — Косівська округа.

Від Тернопільської області: Пасичник Степан Прокопович — Крем'янецька округа, Орап Іван Григорович — Катеринська округа, Демчан Степан Захарович — Збаразька округа, Вовк Ганна Іванівна — Залозецька округа, Поліщук Антон Андрійович — Козівська округа, Ляшинська Текля Якимівна — Тернопільська округа, Демянчук Михайло Васильович — Скалатська округа, Борохович Михайло Андрійович — Бережанська округа, Гнатів Катерина Григорівна — Підгаєцька округа, Удовиченко Філат Платонович — Букачківська округа, Мороз Роман Гнатович — Тростківська округа, Бевський Іван Панкович — Копичинська округа, Туркевич Сабіна Іванівна — Чортківська округа, Яровий Василь Петрович — Борщівська округа і Сеннік Микола Северинович — Тлущинська округа.

Українські депутати до Верховної Ради СРСР.

24-го березня відбулися ви-

бори в Західній Україні депутатів до Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік у Москві.

З заходніх Земель України вибрані такі особи:

Від Волинської області: Васюта Михайло Адамович — Ковельська округа, Дружук Марія Данилівна — Володимир-Волинська округа, Корнієць Леонід Романович — Камень-Каширська округа, Яковлюк Марія Миколаївна — Луцька округа.

Від Дрогобицької області: Леженко Данило Дмитрович — Добромильська округа, Стахурська Меланія Петрівна — Самбірська округа, Ткач Яків Микитович — Дрогобицька округа, Щепаник Іван Павлович — Бориславська округа.

Від Львівської області: Василевська Ванда Львівна — Львівська міська округа, Гришук Леонід Степанович — Городоцька округа, д-р Панчишин Маріан Іванович — Бродівська округа, Перепелиця Марія Олексіївна — Рава-Руська округа, Садовий Василь Григорович — Золочівська округа і проф. Студинський Кирило Йосипович — Львівська округа.

Від Рівненської області: Бегма Василь Андрійович — Дубнянська округа, Грибків Савович — Костопільська округа, Єфимчук-Дячук Уляна Василівна — Рівненська округа і Сафонов Микола Антонович — Сарненська округа.

Від Станіславської області: Владика Ганна Петрівна — Станіславська округа, Годованець Василь Гнатович — Надвірнянська округа, Груленко Михайло Васильович — Коломийська округа і Семанишин Микола Олексійович — Долинська округа.

Від Тернопільської області: Бабешко Явдоха Теодорівна — Букачківська округа, Вовк Антон Андрійович — Чортківська округа, Гречуха Михайло Сергійович — Бережанська округа, Крих Юрко Дмитрович — Тернопільська округа і Слободя Михайло Варналович — Крем'янецька округа.

Західні українці в Раді Національностей.

До Ради Національностей у Москві від Західних Земель України вибрані 24-го березня наступні особи:

Гатришук Григорій Васильович — Станіславська округа, Козирев Микола Володимирович — Львівська округа, Компанієць Іван Данилович — Тернопільська округа, Кравчук Іван Юркович — Дрогобицька округа, Таценко Петро Іліч — Волинська округа і Щербак Пилип Кузьмич — Рівненська округа. (Україна-тар).

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шпир і кров.
● Аналіз крові для подружжого свідчення.
● Геморойди й жилаки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

Офісові години: 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслуговування. X & флюорокоп. — Екзамінація \$2.00.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Обори, Н. Р., помер 20. травня 1940.

АНДРІЙ ЦАБАЛЬ, член Бр. св. О. Ніколая, від 38. У. Н. Союзу. Вступив до У. Н. Союзу 16. травня 1920. По-кійний родився 5. березня 1888. в селі Калниці, повіт Лисий, Галичина.

Оставив жену Марію й синів Івана.
Хай земля буде йому пером!
І. Нагольниць, секр.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

В дуже важкій справі пошуку свого кривня ВАСИЛЯ ДЕНИСА, родом з села Чорна, пов. Лиско. Має перебувати в каторській околиці. Хто би про нього знав, або він сам, прошу повідомити на адресу: 121-3 ЛЕОН ПАРИЛО, 914 Whaolock Rd., Cleveland, Ohio.

Іван Торак пошукує: ОЛЬГУ КЛО-ЧАНОВИЧ (з дому Вуски), МАРІО АНДРУС (з дому Статкевич), АННУ КУРИТ, жену Леси. Голоситися на адресу: 113 S. MAIN STREET, LOS ANGELES, CALIF.

113 S. MAIN STREET, LOS ANGELES, CALIF.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ ФАРМА, 40 АКРІВ, земля чиста, сад, багато оловених дерев, гарний дім на 11 кімнат з усіма уліпшеннями, багато господарських будівель, приналежності на 6,000 курей, все в гарній обстановці 1/2 милі від міста Милана, Н. Дж. Продається дешево через слабкість власника. Голоситися по інформації до: 118-

JOHN SAMANO, Newcompton Road, R. F. D. No. 2, Millville, N. J. Tel.: Millville, 673-G 4.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМІЛОВА ІН РІЧІ. UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої сребристої сталі, коса довга 32 цілі, важить поверх фунта, за однієї поклепанням косить пару днів Широка коса в ціні \$2.50 з пересилкою. Перстень до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусек 25 ц. Серп з зубами \$1.00.

Замовлення wraz з грішми послайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320 ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI Український ПОГРЕБНИК Ціна похорон навіть за \$150 433 State St., PERTH AMBOY, N.J. Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць як далеко можа Нюарком. Вразі потреби від-фонуїте до нас. Обслуга шкря і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребам по ціні так низькій як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRAMERCY 7-7661.

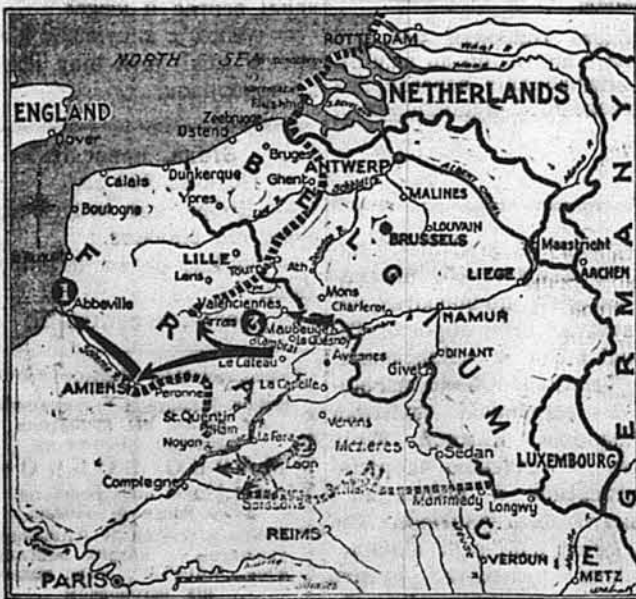
ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОКХ, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦІ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-5877

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно називали на неї на грабид. ЦІНА 75 ЦЕНТІВ. "СВОБОДА" 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЕ БОЙ У БЕЛЬГІІ І ФРАНЦІІ.

ТАРЗАН, ч. 12. Пропаша надія.

Схоплювачі Тарзана бачили як якась велика малпа біжить в їх напрямку з жінкою під пахом.

Але вони не мали охоти вилутуватись у ту дивну історію. Отож зо своїм в'язнем вони пішли далі, в напрямку свого сховку.

Тарзан перелав запах малпи, а далі Джейн. В його грудях заврялось, але завязка на устах не дала йому видобути звуку.

В той спосіб дві істоти, що моглиб спасти його, прийшли повми нього і зникли в нічній темноті.